

Høringsvar til kap. fordelt finanskomiteen i Statsbudsjettet 2025

NHO Reiseliv takker for muligheten til å gi våre kommentarer til neste års statsbudsjett. Vi er den største arbeidsgiver- og næringsorganisasjonen for reiselivet i Norge med over 3 800 medlemsbedrifter. Vi er tilknyttet NHO som er den største interesseorganisasjonen i Norge, og vi arbeider for å sikre våre medlemmer arbeidsvilkår og utviklingsmuligheter som styrker reiselivsnæringen, slik at man legger best mulig til rette for økt lønnsomhet og sunn vekst for våre medlemmer.

De viktigste punktene for NHO Reiseliv i neste års budsjett er

- Norske reiselivsbedrifter har siden regjeringen Støre tok over i oktober 2021 opplevd en sterk økning av formuesskatten. Denne skatten må reduseres for å sikre verdiskaping og norsk eierskap i reiselivet.
- Alkoholavgiftene for 2025 bør frysas på nivået for 2024. Samtidig bør merverdiavgiften for sitt-ned og take away harmoniseres til 15 %.
- Merverdiavgiften på korttidsutleie av elbil bør likestilles med reglene for leasing (langtidsleie) av elbil for å sikre økt andel elbiler hos bilutleie og bildelingsbransjen.
- Det er svært viktig at kuttet i flypassasjeravgiften ikke blir reversert de kommende årene, men at kuttene heller blir forsterket.

Formuesskatt

Formuesskatten på arbeidende kapital, en skatt rett på bunnlinsen, må reduseres og aller helst fjernes helt. Selv om internasjonal konkurranse og impulser helt klart gjør oss bedre, trenger norske myndigheter også å sørge for norske reiselivseiere som har nærhet og identitet til hva de skal selge. Norske eiere flytter fra landet på grunn av eierbeskatningen. Norske hotell sitter imidlertid fast i bakken. De kan ikke flyttes. Norske hotelleiere har med denne regjeringen fått en sterk økning i formuesskatten. En norsk hotelleier fikk fra 2020 til 2022 en økning i formuesskatten på 99 %. Regjeringens endring av kalkulasjonsrenten i fjorårets budsjett hjalp litt, men ikke mye. Fortsatt betaler hotelleieren 65 % mer i formuesskatt enn i 2020.

Regjeringens endringer i formuesskatten i budsjettet for 2025 er ubetydelige. Regjeringen burde, for å sikre verdiskaping, innovasjon og norsk eierskap i reiselivet, øke verdsettelsesrabatten og senke satsen i formuesskatten og på sikt fjerne hele skatten på arbeidende kapital. NHO Reiseliv ser frem til at Finansdepartementet kommer med forslag til en ordning for å utsette betaling av formuesskatt på høring. En slik ordning kan kunne avhjelpe reiselivsbedrifter som har utfordringer med likviditeten. Det er imidlertid

grunn til å påpeke at nødvendigheten av en slik ordning bekrefter formuesskattens uheldige virkning. Den beste løsningen er å redusere skatten og på sikt fjerne den. I statsbudsjettet for NFD skriver regjeringen at den "vil i 2025 fortsette arbeidet som skal sikre at kommunene får juridisk handlingsrom til å kunne kreve inn besøksbidrag." NHO Reiseliv vil på det sterkeste advare mot en ny kommunal skatt på hotell, som vil forverre rammebetingelsene og konkurransevilkårene for lønnsomt og verdiskapende norsk reiseliv.

Bedre vilkår for serveringsnæringen – fryste alkoholavgifter & redusert merverdiavgift (mva.)

I stedet for å øke alkoholavgiftene, burde Regjeringen ha frosset avgiftene på alkohol på nivået for 2024. Restaurant- og utelivsbransjen er i dag en av de mest regulerte næringene og har også den høyest mva. i Europa med 25 %. De siste års prisstigning har rammet bransjen hardt. Våre medlemsundersøkelser viser at ca 75 % av våre medlemmer har økte kostnader som den klart største utfordringen. Det normale nivået var rundt 30-40 %.

Regjeringen burde også harmonisert satsene på mva. gjennom å innføre lik moms på servering av mat uansett om den serveres som sitt ned og ta med. Næringsmidler må behandles likt når det gjelder mva., uavhengig av restaurantens eller serveringsstedets innretning. Det vil sikre like konkurransevilkår for aktører innen matsalg, og samtidig forenkle avgiftssystemet for både næringsliv og forbruker.

Gjester som spiser på restaurant, betaler 25 prosent mva. Gjester som i stedet velger å ta maten med seg, betaler 15 prosent mva. Dette skillet ble innført i 2001. Sverige gjennomførte en harmonisering av mva.-satsene på mat til 12 % i 2012, og kunne dokumentere 10.000 nye arbeidsplasser og nesten 500 nye bedrifter i serveringsbransjen ilet to år. Det er på høy tid å innføre en slik harmonisering ned til 15 % mva. på all mat uansett serveringsform også i Norge.

Merverdiavgift korttidsutleie bil

Bildeling og korttidsleie henger etter i arbeidet med å elektrifisere bilparken. Dette skyldes i hovedsak fraværet av mva.-fritaket som har vært utslagsgivende i det ordinære nybilmarkedet. Skillet er uheldig og bidrar til en lav elbilandel innen korttidsleie.

Der hvor andelen innkjøpte elbiler i privatmarkedet nå er langt over 90 %, henger leiebilmarkedet, på grunn av ugunstige rammebetingelser, etter med ca 41 % elbilandel i år . Dette er biler som ofte kjører vesentlig flere kilometer sammenlignet med privateide biler. Derfor vil en elektrifisering av dette markedet bidra kraftig i arbeidet med å kutte utslipp. Våre estimater tilsier at ved utgangen av 2023 var fortsatt kun mellom 20-25 % av korttidsleieflåten elektrifisert.

NHO Reiseliv foreslår derfor å endre Merverdiavgiftsloven § 6-8 til også å omfatte korttidsutleie av elbil under 30 dager. Vi ber med andre ord om at utleie av elbiler under 30 dager likebehandles med utleie av elbiler over 30 dager i avgiftspolitikken.

Kutt i flypassasjeravgiften, men økning i avgifter til Avinor

Regjeringen foreslår å redusere den lave satsen i flypassasjeravgiften med 28 kroner etter prisjustering. Dette er bra. For de reisende som flyr direkte fra Norge til reisemål utenfor

Europa (den høye avgiftssatsen) vil flypassasjeravgiften kostnadsjusteres. NHO Reiseliv mener denne også burde vært redusert.

Selv om det er bra med avgiftsreduksjoner på fly, foreslår samtidig regjeringen å fastsette et bindende rammevedtak om hvordan Avinor kan øke sine avgifter utover den generelle prisstigningen i samfunnet i inntil fem år. Med andre ord reduserer regjeringen flypassasjeravgifter for ett år neste år, men innfører en mulighet for økte avgifter fra Avinor i de neste fem årene. Flyselskapene risikerer dermed en kraftig økning i samlet avgiftstrykk i 2025 når Avinor øker sine avgifter. **Økningene vil gjøre det vanskeligere å øke eksporten av norsk reiseliv, som er et utpekt satsningsområde for regjeringen.**

Det er svært viktig at kuttet i flypassasjeravgiften ikke blir reversert de kommende årene, men heller at kuttene blir forsterket. Vi minner om konkurransesituasjonen med Sverige, som nylig vedtok å fjerne sin flypassasjeravgift helt. At det blir billigere å fly i og ut av Sverige, men dyrere i Norge, gjør at Norge vil tape markedsandeler internasjonalt. Markedsanalyser fra Innovasjon Norge viser at den enkeltfaktoren som i størst grad øker sannsynligheten for at utenlandske reisende skal velge Norge som reisemål, er tilgjengeligheten. Hele 61 prosent av utenlandske turister kommer til Norge med fly. **Over tid vil den typen kraftige avgiftsøkninger som varsles, måtte føre til høyere billettpriser. Erfaringsmessig vil det igjen føre til at rutetilbudet blir dårlig. Med andre ord, reduseres reiselivets tilgjengelighet og rammebetingelsene for eksport forverres.**

Økt skattefritak for korttidsutleie

Regjeringen foreslår i statsbudsjettet at den skattefrie grensen for utleie av bolig/fritidsbolig under 30 dager økes fra 10 000 kroner til 15 000 kroner. Regjeringen vil med andre ord gjøre det mer lønnsomt å leie ut på for eksempel Airbnb. Når regjeringen vil legge ytterligere til rette for korttidsutleie, blir det enda viktigere å få på plass en registreringsplikt, slik at myndigheter, både nasjonalt og lokalt, får bedre oversikt over omfanget. EU har fått på plass et regelverk for dette som Norge bør se hen til raskt.

Skattlegging av privat konsum i selskap

NHO Reiseliv har levert kritiske høringsvar til regjeringens tidligere forslag til skattlegging av privat konsum i selskap. Regjeringen varsler i statsbudsjettet for 2025 at det ikke kommer noen nye regler på dette. NHO Reiseliv er glade for at regjeringen har lyttet til våre innspill, da forslaget ville kunne hatt dramatiske konsekvenser for våre medlemsbedrifter, særlig i distriktene.